

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Miejsce na naklejkę.

Sprawdź, czy kod na naklejce to
E-100.

Jeżeli tak – przyklej naklejkę.
Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.

EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA UKRAIŃSKIEGO

POZIOM PODSTAWOWY

DATA: **17 maja 2022 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **14:00**

CZAS PRACY: **170 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **50**

**WYPEŁNIA ZESPÓŁ
NADZORUJĄCY**

Uprawnienia zdającego do:

dostosowania
zasad oceniania.

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 16 stron (zadania 1–10).
Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
6. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
7. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
8. Możesz korzystać ze słowników językowych.

EMUU-P0-**100**-2205

Лариса Брюховецька

Пізнаючы світ Лесі Українкі

Коротке жыцця Лесі Українкі вражае творчай інтэнсіўнасцю. Вона створыла цілы свет – універсальны і безмежны. Для театру і кіно ё два шляхі да дыялогу з цим светам: першы – пізнаць яго і высловаць мовай свайго мастацтва. Другі – дэструктыўны, і вцілюць яго ті, кому свет Лесі Українкі недаступны і для кога на першым плане власна «я» і свабода, яку розуміюць як усёдозволенасць. [...]

Досвід стасункаў Лесі Українкі з театрам не назвеш пазітыўным. [...] У «Блакитнай трояндзі» (першай п'есы Лесі Українкі) йшлося пра стасункі між чалавіком і жанкаю, зображаны з феміністычных пазіцый. [...] Драма акреслілася в колі тих ідэй, якімі жылі еўрапейскія інтэлектуалы. Ёй легше асвоілі б зарубіжныя театры і спрыянялі б зарубіжны глядачы. Аднак на завады сталы праблемы адекватнага перакладу.

У 1899 році «Блакитну троянду» паставіла трупa Марка Кропівніцкага, але вистава не здобула схвалення крытыкі, ёй вважалы невдалою, несцэнічнаю, вбачалы в ній суміш натуралізму з украінскаю мелодрамаю. Леся Українка не погоджувалася з такою оцінкаю. 1907 року драму паставілі в Музычна-драматычнай школе ім. Миколи Лисенка. І рэзультат зноу той самы. Крытыкі зійшліся на тому, што в п'есы бракуе діі, невыразныя образы, розцягнуты дыялогі. Насправді украінскі театр б не гатовы ёй асвоіць. Твір намагаліся падаты в жанры побутовай драмы, а це прызводіло да втраты яго складна і інтэнсіўна думка, загальна філасофска спрыяманасці. Да 100-річчя з дня народжэння пісьменніцы (1971 року) «Блакитну троянду» паставіў Львівскі театр ім. Марыі Заньковецкай. Через дзесяць років кінарэжысер Олег Бійма вцілів ёй і на экрані. [...]

Шоб ставіць Лесю – на сцэні ці на экрані, – треба маты музычны слух, чуйна серца і тонка душа. Але спершу пра азы такога явішча, як экранізацыя. Кіно і літэратура – рэзныя віды творчасці, у ных рэзная мова: візуальна – в кіно, словесна – в літэратуры. Весты дыялог між кіно і літэратурай складна. З аднаго боку, пастановнік не можа буть звычайным ілюстратарам, з іншаго боку, рэжысер – це чытач із власным спрыяняттям і бачэнням твору, і від глыбіны пранікнення у твір залежыць рэзультат. Паноцінны дыялог внікае, калі рэжысер абізнаны і з творам, і з яго кантэкстам, калі він здатны слухаты аўтара. Якасць бесіды з класікам, які ўжэ высловаўся сваім творам, залежыць тількі від рэжысера. Якасць ідеться пра Лесю Українку, спілкування ще більше ускладнюецься. По-перша, не всі розумілі ёй прагнення еўрапеізуваты та вярваты украінску літэратуру і театр із коланіяльнага статусу. По-друге, творы Лесі Українкі – досконалы і вивершаны.

За: Л. Брюховецька, *Пізнаючы світ Лесі Українкі*, www.ktm.ukma.edu.ua

Завдання 1. (0–1)

Поясни своїми словами, у чому полягає універсальність творчості Лесі Українки?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 2. (0–1)

Поясни, яку роль у 4 абзаці виконують метатекстові засоби *по-перше, по-друге*?

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 3. (0–1)

У якому значенні в реченні *«Критики зійшлися на тому, що в п'єсі бракує дії, невиразні образи, розтягнуті діалоги»* вжито слово *дія*? Зазнач правильну відповідь з-поміж А–Г.

- А. Робота, діяльність, здійснення чого-небудь.
- Б. Функціонування якої-небудь машини, агрегату, підприємства тощо.
- В. Сукупність і розвиток подій у літературних творах, кіно тощо.
- Г. Закінчена частина драматичного, оперного, балетного твору або спектаклю.

Словник української мови, www.sum.in.ua

Завдання 4. (0–2)

Оціни правильність тверджень, уміщених у таблиці. Навпроти кожного речення зазнач **ТАК**, якщо твердження правильне, або **НІ** – якщо воно неправильне.

1.	У тексті переважає лексика, властива публіцистиці.	ТАК	НІ
2.	У тексті переважає наукова термінологія.	ТАК	НІ
3.	У тексті трапляються журналістські жаргонізми.	ТАК	НІ
4.	У тексті часто трапляється застаріла лексика.	ТАК	НІ

Завдання 5. (0–1)

Закінчи речення. Зазнач правильну відповідь з-поміж А–Г.

Про секрети вдалої постановки драматичного твору йдеться у

- А. першому абзаці.
- Б. другому абзаці.
- В. третьому абзаці.
- Г. четвертому абзаці.

Завдання 6. (0–3)

Напиши резюме статті (40–60 слів).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Сергій Чемеркін

Українська мова в Інтернеті

Сьогоднішнє життя соціуму надзвичайно змінилося саме завдяки розвитку новітніх технологій, зокрема впровадженню Інтернету. Спілкування за допомогою Мережі зайняло особливе місце в суспільному житті, адже інтернет-технології допомагають у різних сферах життєдіяльності людини. Завдяки Інтернету з'явилися нові канали комунікації, виникли нові форми спілкування. Така трансформація комунікативного простору змінила найголовніший засіб людського спілкування – мову. Кожна комунікативна ситуація вимагає певної мовної поведінки, реалізації засобів, визначальних для такої ситуації. Перелік засобів кожної комунікативної ситуації – інакше стилю мови – різний. Із розвитком Інтернету спектр засобів, визначальних для кожного стилю, зазнав змін. [...]

У сучасному комунікативному середовищі в мережі Інтернет виокремилися три основні типи комунікації: «людина – людина», «людина – машина», «машина – машина».

Для першого типу комунікації в інтернет-мережі характерне спілкування між людьми («людина – людина»), у якому засобом передавання інформації виступає комп'ютер. Продукт названого різновиду спілкування – текст, малюнок, аудіо, відео. Головною ознакою такого типу комунікації є те, що процес спілкування здійснюється переважно за допомогою створюваного тексту – відтвореного в друкованому вигляді авторського твору комуніканта із додаванням певних специфічних знаків. Цей тип комунікації характерний здебільшого для спілкування в режимі реального часу (у програмах, призначених для онлайн-спілкування, на чатах, форумах та ін.).

Другий тип комунікації («людина – машина») – це спілкування людини з комп'ютером; при цьому комп'ютер виступає також і засобом передавання інформації. Продуктом такого типу спілкування може бути текст (наприклад, при пошуковій цієї чи тієї інформації, при спілкуванні в системі інтернет-банкінгу), який реалізується здебільшого у писемній формі за допомогою стандартних графічних знаків. Проте цей тип комунікації не обмежується лише текстом, тут спілкування здійснюється також за допомогою зображення, звуку та ін. Часто продуктом комунікації «людина – машина» виступає віртуальна реальність. Наприклад, ігри, які функціонують у реальному часі, дають змогу комунікантові-людині спілкуватися у мережі Інтернет із машиною. Власне комп'ютерна гра – це творча комунікативна односпрямована дія, самоманіпуляція, гра-ілюзія. Характер такого спілкування спричиняє зростання ваги переважно нетекстової комунікації.

При спілкуванні «машина – машина» і засобом передавання інформації, і комунікантами є комп'ютери. Спілкування здійснюється за посередництвом мови програмування як одного із невербальних засобів комунікації, відповідно й головною ознакою такої комунікації є відсутність засобів текстової (як авторського друкованого твору) реалізації комунікативного акту. Такий тип комунікації і є власне основою Інтернету, який об'єднує комунікативними каналами певну сукупність комп'ютерів світу в мережу.

Якщо у процесі спілкування «людина – машина» поширення набули всі стилі та жанри, то при спілкуванні «людина – людина» найширше представлений розмовний стиль. Комунікація «машина – машина» не є предметом уваги лінгвістів, оскільки тут

елементом реалізації комунікативного акту не виступає або виступає незначною мірою текст.

За: С. Чемеркін, *Українська мова в Інтернеті*, <http://www.interklasa.pl>

Завдання 7. (0–1)

На основі тексту поясни, що таке *продукт спілкування*. Наведи два приклади.

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 8. (0–1)

На основі тексту заповни таблицю.

Тип комунікації	Засіб комунікації	Комуніканти
«людина – людина»		
		людина, комп'ютер
«машина – машина»		

Завдання 9. (0–2)

Підбери українські відповідники до слів іншомовного походження.

Інтернет –

трансформація –

комунікація –

лінгвіст –

Завдання 10. (0–37)

Wybierz jeden temat i napisz wypracowanie.

Тема 1. Трагедія зради самого себе. Поміркуй над проблемою, беручи до уваги наведений уривок твору і весь твір Лесі Українки *Лісова пісня* та звернися до іншого тексту культури. Твоя робота повинна налічувати мінімум 250 слів.

Леся Українка
Лісова пісня

Лукаш виходить із сокирою і підступає до молодого грабка, щоб його рубати.

М а в к а
Не руш, коханий,
воно ж сире, ти ж бачиш.

Л у к а ш
Ай, дай спокій!
Не маю часу!
Мавка смутно дивиться йому в вічі.
Ну то дай сухого...

М а в к а
(швиденько виволікає з лісу чималу суху деревину)
Я ще знайду; тобі багато треба?

Л у к а ш
А що ж? Оцим одним загороджу?

М а в к а
Чогось уже і ти став непривітний...

Л у к а ш
Та бачиш... мати все гризуть за тебе!

М а в к а
Чого їй треба? І яке їй діло?

Л у к а ш
Та як же? Я ж їм син...

М а в к а
Ну, син, – то що?

Л у к а ш
Бач... їм така невістка не до мислі...

Вони не люблять лісового роду...
Тобі недобра з їх свекруха буде!

М а в к а
У лісі в нас нема свекрух ніяких.
Навіщо ті свекрухи, невістки –
не розумію!

Л у к а ш
Їм невістки треба,
бо треба помочі, – вони старі.
Чужу все до роботи заставляти
не випадає... Наймички – не дочки...
Та, правда, ти сього не зрозумієш...
Щоб наші людські клопоти збагнути,
то треба справді вирости не в лісі.

М а в к а
(щиро)
Ти розкажи мені, я зрозумію,
бо я ж тебе люблю... Я ж поїняла
усі пісні сопілоньки твоєї.

Л у к а ш
Пісні! То ще наука невелика!

М а в к а
Не зневажай душі своєї цвіту,
бо з нього виросло кохання наше!
Той цвіт від папороті чарівніший –
він скарби т в о р и т ь, а не відкриває.
У мене мов зродилось друге серце,
як я його пізнала. В ту хвилину
огнисте диво сталося...
(Раптом уриває).
Ти смієшся?

Л у к а ш
Та справді, якось наче смішно стало...
Убрана по-буденному, а править
таке, немов на свято орацію¹!
(Сміється).

М а в к а
(шарпає на собі одежу)
Спалю се все!

¹ Орація (застаріле) – урочиста промова.

Л у к а ш
Щоб мати гірше гризли?

М а в к а
Та що ж, як я тобі у цій одежі
неначе одмінилась!

Л у к а ш
Так я й знав!
Тепер уже почнеться дорікання...

М а в к а
Ні, любий, я тобі не дорікаю,
а тільки – смутно, що не можеш ти
своїм життям до себе дорівнятись.

Л у к а ш
Я щось не розберу, що ти говориш.

М а в к а
Бач, я тебе за те люблю найбільше,
чого ти сам в собі не розумієш,
хоча душа твоя про те співає
виразно-щиро голосом сопілки...

Л у к а ш
А що ж воно таке?

М а в к а
Воно ще краще,
ніж вся твоя хороша, люба врода,
та висловить його і я не можу...
(Смутно-закохано дивиться на нього і мовчить хвилинку).
Заграй мені, коханий, у сопілку,
нехай вона все лихо зачарує!

Л у к а ш
Ей, не пора мені тепера грати!

www.ukrlib.com.ua

Тема 2. Проаналізуй наведений твір. Визнач тезу й обґрунтуй її. Твоя робота повинна налічувати мінімум 250 слів.

Григорій Сковорода

Ми тебе зовсім марнуєм

Ми тебе зовсім марнуєм,
О щасливий час життя!
Мов тягар на спині чуєм,
А згадай про вороття.
Наче прожитий час та й поверне назад.
Наче річки до своїх та й повернуть струмків,
Наче зможем життю хоч би рік ще додати,
Наче вік наш з безмежної кількості днів.
Нащо, нащо ж так бажати
Жити літ до вісімсот?
Мастаки ми засівати
Бур'янами свій город.
Краще мить чесно жить, аніж день в мислях злих,
Краще в святі день пробути, аніж в будні рік,
Краще чистий рік один, аніж десять брудних,
Краще десять літ корисних, ніж безплідний вік.
Кинь, добродію, неробство,
Дорожити варто днем,
За порожнім ворохобством²
Час безслідно промайне.
Не наше то вже, що пройшло мимо нас,
Не наше, що принесе і прийдешня пора,
Суций день лише наш, а не ранку час,
Не знаєм, що принесе вечорова зоря.
Як не вмієш так ти жити,
То навчись, добро одно,
Та не можуть умістити
В голову все те майно.
Знаю, що життя сповнене брехунів,
Знаю, що вельми дурний в світі чоловік,
Знаю, чим більш прожив – тим більше здурнів,
Знаю, що блазень той, хто заклада собі вік.

Г. Сковорода, *Ми тебе зовсім марнуєм*, www.ukrlib.com.ua

² Ворохобство (застаріле) – беззмістовне проведення часу.

Tabele wypełnia egzaminator!

		Liczba punktów	Suma	Uzasadnienie przyznania 0 punktów
rozprawka	A.	0 - 3 - 6		
	B.	0 - 4 - 6 - 9 - 12		
interpretacja	A.	0 - 2 - 4 - 6		
	B.	0 - 4 - 8 - 12		
	C.	0 - 1 - 2		
	D.	0 - 2 - 4		
	E.	0 - 1 - 2		
	F.	0 - 1 - 3		
	G.	0 - 2 - 4		
	H.	0 - 2 - 4		

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)

